

Elusamus

Mehis Heinsaar

Salajased, hajusad, ebamäärased meeleolud, kummalised unistused, mis end sõnadena kätte ei anna ja mis „mina“ juurde justkui ei kuulu – need võivad iseeneses, oma varjuelus, meie sügavas seesmuses olla väga konkreetset. Nad võivad kujustuda vastavalt meie heletumedale teadvusega pimesikku mängivale meelolule ripsloomadeks, sisalikeks, põrnikateks, juurjalgseteks, spiraaljate teokodade ümisevaiks kodanikeks, pisiliidriks, liuskureiks, siniujureiks ja putukate ning taimede vahepealseiks hübriidvormideks, hakates sel kombel elama oma elu.

Ja isegi siis, kui laseme sel ebamäärasel, õrnal ning samal ajal painajalikult intensiivsel olemise talumatut kergust kandval meeleolul eneses hääduda, asendades ta psüühilise tervise huvides praktilise meeleoluga, mida saab „mina“ suureks rõõmuks mugavasti sõnadesse ja tehnilistesse tegudesse ümber panna – isegi siis tolle kummalise meeleolu kaudu ellu kutsutud vormid meis ei kao.

Nad jäävad meie hingemaastike alumistesse kihtidesse juurduma, jäävad uuristamise, vingerdamise ja pungumise teel süvendama meis omi salaradu.

Mustrid nende ametlike fauna nimekirjadest puuduvate sisalike, hüdraloomade ja lõpushändlaste seljal konkretiseeruvad, põrnikate

ja taimede vahepealsed hübriidvormid arendavad välja tundlad ja õiekroonid, mis juurjalgseina mööda hingemaastikke edasi kulgevad, otsides õidepuhkemiseks niiskemaid pinnaseid või põimudes ebaliaanidena ümber DNA põlispuude.

Nii juhtubki, et tolle kummalise meeoleu sünnitatud algloomade vormid – sisalikud, hüdrad ja põrnikad, putukate ja taimede vahepealsed vormid – võtavad inimese hingemaastiku alumised kihid isetahtsi omaks, rikastades ja elustades seda fosforistseerivate risoomjuurte ja silmade, väljaheidete ja hääbumiste, komposteerumiste ja nukkumiste, taasviljastumiste ja paljunemiste teel, põlistades tolle meeoleu meis sel kombel võimalikkuse aistinguliseks ürgmetsaks.

Nii et kui saabub kord päev, mil too ebamugav ja defineerimatu, esmapilgul vaata et väljakannatamatu olemise kergus meie teadvuses taas aktiveerub, tajume ootamatult, et see enam ei häiri ega ahista meid, vaid mahutub nüüd juba peaaegu et valutult eelmise kummalise meeoleu ajastul loodud eluvormidesse, mis on vahepeal, hingemaastike hämaras ja omasoodu edasi arenedes, meie sisemaastikke säilitanud, laiendanud, süvendanud ja unenäo-hapnikuga rikastanud.

Ja nõnda siis panebki imestama, et kui too kummaline meeoleu meie teadvuse olevikulises päevavalguses uuesti ilmsiks ja aktuaalseks saab, ei põhjusta see siis enam mitte teravaid ja ülimalt ebamugavaid ümbersünni piinu, vaid seda on juba pigem kerge ja loomulik kanda – veelgi enam! –, et see meeoleu kannab nüüd juba meid endid, justkui lendav vaip, mille peal on imelikult hea istuda ja rõõmsalt vait olla.